

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ในการนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับวรรณคดีวิจัยครั้งนี้ จำแนกการนำเสนอ เป็น 3 ตอนดังนี้

1. สถิติทดสอบในงานวิจัยนี้
2. การแจกแจงที่เกี่ยวข้องกับสถิติทดสอบที่ใช้ในการวิจัย
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถิติทดสอบในงานวิจัยครั้งนี้

สถิติทดสอบที่ใช้ในการทดสอบ ความเป็นเอกพันธ์ของความแปรปรวนของประชากรที่มากกว่า 2 กลุ่ม มีสถิติทดสอบที่ใช้ในการทดสอบหลายแบบ สถิติทดสอบแบบพาราเมตริก (Parametric statistics) คือ สถิติทดสอบบาร์ตเล็ต ซึ่งมีการแจกแจงแบบไคสแควร์ และสถิติทดสอบเลอว์น ที่มีการแจกแจงแบบเอฟ สำหรับสถิติทดสอบแบบนอนพาราเมตริก (Nonparametric statistics) นั้นมีหลายวิธีที่อาจนำมาใช้ได้แต่ในงานวิจัยนี้ จะนำเสนอเพียงวิธีเดียวคือ สถิติทดสอบสแควร์แรงค์ ที่มีการแจกแจงแบบไคสแควร์ ซึ่งสถิติทดสอบแต่ละแบบมีรายละเอียดในการใช้ และพัฒนาสถิติทดสอบดังนี้

1.1 สถิติทดสอบบาร์ตเล็ต (Bartlett's test)

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างถูกสุ่มมาจากประชากร k กลุ่ม
2. ประชากรทั้ง k กลุ่ม เป็นอิสระต่อกัน
3. การแจกแจงของประชากรของข้อมูลเป็นการแจกแจงแบบปกติ

สถิติทดสอบ

$$B = \frac{\sum_{i=1}^k (n_i - 1) \ln S^2 - \sum_{i=1}^k (n_i - 1) \ln S_i^2}{1 + \frac{1}{3(k-1)} \left[\sum_{i=1}^k \frac{1}{n_i - 1} - \frac{1}{\sum (n_i - 1)} \right]}$$

$$\text{เมื่อ } S_i^2 = \frac{1}{n_i - 1} \sum (X_{i,j} - X_{i..})^2$$

$$i = 1, 2, 3, \dots, k$$

$$j = 1, 2, 3, \dots, n_i$$

$$S^2 = \frac{\sum (n_i - 1) S_i^2}{\sum (n_i - 1)}$$

$$n_i = \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ } i$$

$$k = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}$$

เกณฑ์การตัดสินใจ

จะปฏิเสธ H_0 เมื่อสถิติทดสอบบาร์ตเล็ตต์มีค่ามากกว่าค่าวิกฤตจากตารางการแจกแจงไคสแควร์ที่มี $df = k-1$

สถิติทดสอบบาร์ตเล็ตต์ ได้พัฒนามาจากตัวสถิติของ Neyman และ Pearson (1931) ที่ใช้ในการทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนของประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ซึ่งมีสมมติฐานในการทดสอบ คือ

$$H_0 : \sigma^2_1 = \sigma^2_2 = \dots = \sigma^2_k$$

$$H_1 : H_0 \text{ ผิด}$$

โดยที่ Neyman ได้สร้างตัวสถิติทดสอบโดยใช้ Maximum Likelihood Ratio ดังนี้

$$\lambda = \frac{L(\omega)}{L(\Omega)}$$

เมื่อ $L(\omega)$ เป็นฟังก์ชันความน่าจะเป็นของ parameter Space ภายใต้ H_0
 $L(\Omega)$ เป็นฟังก์ชันความน่าจะเป็นของ parameter Space ภายใต้ H_1

ถ้ากำหนดให้ $X_{i,j}$; $i = 1, 2, 3, \dots, k$ และ $j = 1, 2, 3, \dots, n_i$ มีการแจกแจงแบบปกติที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ μ_i และความแปรปรวน σ_i^2 หรือ $X_{i,j} \sim N(\mu_i, \sigma_i^2)$ ฟังก์ชันความน่าจะเป็น (probability density function) หรือ pdf. ของ $X_{i,j}$ คือ

$$P(X_{i,j}) = \frac{1}{\sqrt{2\pi} \sigma_i} e^{-\frac{(X_{i,j} - \mu_i)^2}{2\sigma_i^2}}$$

ฟังก์ชันความน่าจะเป็น คือ

$$L = \prod_{j=1}^{n_1} p(X_{1,j}) p(X_{2,j}) \dots p(X_{k,j})$$

$$= \frac{1}{(2\pi)^{n/2} \sigma_1^{n_1} \dots \sigma_k^{n_k}} \exp \left[-\frac{1}{2} \sum \frac{(X_{i,j} - \mu_i)^2}{\sigma_i^2} \right] \quad \text{---(1)}$$

$$\text{เมื่อ } \sum n_i = n$$

$$\ln L = -\frac{n}{2} \ln 2\pi - n_1 \ln \sigma_1 - \dots - n_k \ln \sigma_k - \frac{1}{2} \left[\sum_{i=1}^k \frac{1}{\sigma_i^2} \sum_{j=1}^{n_i} (X_{i,j} - \mu_i)^2 \right] \quad \text{---(2)}$$

$$\frac{\partial \ln L}{\partial \mu_1} = \frac{1}{\sigma_1^2} \sum_{j=1} (X_{1,j} - \mu_1) = 0 \quad \text{----- (3)}$$

$$\frac{\partial \ln L}{\partial \sigma_1} = \frac{-n_1}{\sigma_1} + \frac{1}{\sigma_1^3} \sum_{j=1} (X_{1,j} - \mu_1)^2 = 0 \quad \text{----- (4)}$$

ดังนั้นตัวประมาณความน่าจะเป็นสูงสุด (maximum likelihood estimators) สำหรับ θ คือ

$$\hat{\mu}_1 = \frac{1}{n_1} \sum_{j=1} X_{1,j} = \bar{X}_{1..} \quad \text{----- (5)}$$

$$\hat{\sigma}_1^2 = \frac{1}{n_1} \sum_{j=1} (X_{1,j} - \bar{X}_{1..})^2 \quad \text{----- (6)}$$

แทน (5) และ (6) ใน (1) จะได้

$$\begin{aligned} L(\hat{\theta}) &= \frac{1}{(2\pi)^{n/2} \hat{\sigma}_1^{n_1} \dots \hat{\sigma}_k^{n_k}} \exp \left[\frac{-1}{2} \sum \sum \left[\frac{(X_{1,j} - \bar{X}_{1..})^2}{\sum (X_{1,j} - \bar{X}_{1..})^2 / n_1} \right] \right] \\ &= \frac{1}{(2\pi)^{n/2} \hat{\sigma}_1^n \dots \hat{\sigma}_k^n} \exp \left[\frac{-1}{2} \sum \left[\frac{\sum (X_{1,j} - X_{1..})^2}{\sum (X_{1,j} - X_{1..})^2 / n_1} \right] \right] \\ L(\hat{\theta}) &= \frac{1}{(2\pi)^{n/2} \hat{\sigma}_1^n \dots \hat{\sigma}_k^n} \exp \left(\frac{-1}{2} \sum n_1 \right) \\ &= \frac{e^{-n/2}}{(2\pi)^{n/2} \hat{\sigma}_1^n \dots \hat{\sigma}_k^n}, \quad (\sum n_1 = n) \quad \text{----- (7)} \end{aligned}$$

$L(\omega)$ ภายใต้ H_0 ซึ่ง U_i มีค่าแปรเปลี่ยน (vary) แต่ $\sigma^2_i = \sigma^2$ จะได้

$$L(\omega) = \frac{1}{(2\pi)^{n/2} \sigma^{\sum n_i}} \exp \left[\frac{-1}{2\sigma^2} \left[\sum \sum (X_{i,j} - \mu_i)^2 \right] \right]$$

$$L(\omega) = \frac{1}{(2\pi)^{n/2} \sigma^n} \exp \left[- \frac{\sum \sum (X_{i,j} - \mu_i)^2}{2\sigma^2} \right] \quad \text{----- (8)}$$

$$\ln L(\omega) = -\frac{n}{2} \ln 2\pi - n \ln \sigma - \frac{1}{2\sigma^2} \left[\sum \sum (X_{i,j} - \mu_i)^2 \right] \quad \text{----- (9)}$$

$$\frac{\partial \ln L(\omega)}{\partial \mu_i} = \frac{1}{\sigma^2} \sum (X_{i,j} - \mu_i) = 0 \quad \text{----- (10)}$$

$$\frac{\partial \ln L(\omega)}{\partial \sigma} = -\frac{n}{\sigma} + \frac{1}{\sigma^3} \sum \sum (X_{i,j} - \mu_i)^2 = 0 \quad \text{----- (11)}$$

ตัวประมาณความน่าจะเป็นสูงสุดสำหรับ ω คือ

$$\hat{\mu}_i = \frac{1}{n_i} \sum_{j=1} X_{i,j} = \bar{X}_i \quad \text{----- (12)}$$

$$\hat{\sigma}^2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1} \sum_{j=1} (X_{i,j} - \bar{X}_i)^2 \quad \text{----- (13)}$$

แทนค่า (6) ใน (13) จะได้

$$\hat{\sigma}^2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1} n_i \hat{\sigma}_i^2 \quad \text{----- (14)}$$

แทนค่า (12) และ (14) ใน (8)

$$\begin{aligned}
 L(\hat{w}) &= \frac{1}{(2\pi)^{n/2} \left(\sum n_i \hat{\sigma}_i^2 / n \right)^{n/2}} \exp \left[\frac{(-1/2) \sum \sum (X_{i,j} - \bar{X}_{i.})^2}{\sum \sum (X_{i,j} - \bar{X}_{i.})^2 / n} \right] \\
 &= \frac{1}{(2\pi)^{n/2} \left(\sum n_i \hat{\sigma}_i^2 / n \right)^{n/2}} \exp (-n/2) \\
 &= \frac{e^{n/2}}{(2\pi)^{n/2} \left(\sum n_i \hat{\sigma}_i^2 / n \right)^{n/2}} \quad \text{----- (15)}
 \end{aligned}$$

อัตราส่วนความน่าจะเป็นสูงสุด คือ

$$\begin{aligned}
 \lambda &= \frac{L(\hat{w})}{L(\hat{\sigma})} \\
 &= \frac{e^{n/2}}{(2\pi)^{n/2} \left(\sum n_i \hat{\sigma}_i^2 / n \right)^{n/2}} \cdot \frac{(2\pi)^{n/2} \hat{\sigma}_1^n \dots \hat{\sigma}_k^n}{e^{n/2}} \\
 &= \frac{\hat{\sigma}_1^n \dots \hat{\sigma}_k^n}{\left(\sum n_i \hat{\sigma}_i^2 / n \right)^{n/2}} \\
 &= \frac{\prod_{i=1}^k \hat{\sigma}_i^{n_i}}{\hat{\sigma}^n}, \quad \text{----- (16)}
 \end{aligned}$$

-2 ln จะมีแนวโน้มเข้าสู่การแจกแจงแบบ χ^2 ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่เพียงพอ
 ดังนั้น

$$\begin{aligned}
 -2 \ln &= -2 \ln \frac{\prod_{i=1}^k \hat{\sigma}_i^{n_i}}{\hat{\sigma}^n} \\
 &= -\sum n_i \ln \hat{\sigma}_i^2 + n \ln \hat{\sigma}^2
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= - \sum n_i \ln \hat{\sigma}_i^2 + \sum n_i \ln \hat{\sigma}^2 \\
 &= - \sum_{i=1} n_i \ln \frac{\hat{\sigma}_i^2}{\hat{\sigma}^2} \sim \chi^2_{k-1} \quad \text{----- (17)}
 \end{aligned}$$

Bartlett ได้ปรับปรุงสถิติทดสอบของ Neyman และ Pearson ในสมการที่ 16 และสมการที่ 17 โดยการแทนตัวประมาณความน่าจะเป็นสูงสุดที่ลำเอียง (biased maximum likelihood estimators) ด้วยตัวประมาณที่ไม่ลำเอียง (unbiased estimators) ของ variances และเปลี่ยนชั้นความเป็นอิสระจาก n_i เป็น $n_i - 1$ จะได้สถิติทดสอบบาร์ตเล็ตที่ใช้อัตราส่วนของค่ากลางเรขาคณิตของความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ถ่วงน้ำหนักกับค่ากลางเลขคณิตของความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ถ่วงน้ำหนัก โดยที่น้ำหนักที่ถ่วงน้ำหนักใช้ค่าชั้นความเป็นอิสระ ดังนั้น

$$b = \frac{[(S^2_1)^{n_1-1} (S^2_2)^{n_2-1} \dots (S^2_k)^{n_k-1}]^{1/(N-k)}}{S^2_p} \quad \text{----- (18)}$$

เมื่อ

$$S^2_p = \frac{\sum (n_i - 1) S^2_i}{N - k}$$

- $S^2_1, S^2_2, \dots, S^2_k$ คือ ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง
- $n_1, n_2, \dots, n_k$ คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- k คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- $\sum n_i = N$

b มีลักษณะการแจกแจงแบบบาร์ตเล็ต (Bartlett distribution) ซึ่ง Dyer, D.D และ Keating, J.P. (1980) ได้สร้างตารางแสดงค่าวิกฤติของสถิติทดสอบบาร์ตเล็ต และ Walpole (1982) ได้ใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจดังนี้

1. ถ้า $n_1 = n_2 = \dots = n_k = n$ จะปฏิเสธ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ α เมื่อ $b < b_k(\alpha; n)$,

2. ถ้าขนาดของกลุ่มตัวอย่างไม่เท่ากัน จะปฏิเสธ H_0 ที่ระดับนัยสำคัญ α เมื่อ $b < b_k(\alpha; n_1, n_2, \dots, n_k)$,

เมื่อ

$$b_k(\alpha; n_1, n_2, \dots, n_k) \approx \frac{[n_1 b_k(\alpha; n_1) + n_2 b_k(\alpha; n_2) + \dots + n_k b_k(\alpha; n_k)]}{N}$$

$b(\alpha; n_1)$ คือ ค่าวิกฤติเมื่อขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น n_1 จากตารางค่าวิกฤติซึ่งมีค่า α มีค่าเท่ากับ .01 และ .05

$k = 2, 3, \dots, 10$

n มีค่าตั้งแต่ 3 ถึง 100

จากสมการ (18)

$$\ln L = \frac{1}{N - k} \sum (n_i - 1) \ln S^2_i - \ln S^2_p$$

$$-(N - k) \ln L = (N - k) \ln S^2_p - \sum (n_i - 1) \ln S^2_i$$

$-(N - k) \ln L$ จะประมาณด้วยการแจกแจงแบบไคสแควร์ ซึ่งจะมีมากกว่าค่า X^2 เล็กน้อยจึงใช้ค่า C เป็นค่าแก้ เมื่อ

$$C = 1 + \frac{1}{3(k-1)} \left[\sum \frac{1}{n_i - 1} - \frac{1}{\sum (n_i - 1)} \right]$$

ดังนั้นสถิติทดสอบ Bartlett คือ

$$B = \frac{1}{C} \left[(N - k) \ln S^2_p - \sum_{i=1} (n_i - 1) \ln S^2_i \right]$$

หรือในกรณีที่ใช้ลอการิทึมฐานสิบ (Common Logarithm) จะได้

$$B = \frac{2.3026}{C} \left[(N - k) \log S^2_{\nu} - \sum_{i=1} (n_i - 1) \log S^2_{i} \right]$$

เมื่อ k = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
 N = ผลรวมของขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
 S^2_{i} = ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ i
 $= \frac{1}{n_i - 1} \sum (X_{i,j} - \bar{X}_i)^2$

$$S^2_{\nu} = \frac{1}{N - k} \sum (n_i - 1) S^2_{i}$$

1.2 สถิติทดสอบเลอวี (Levene's test)

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างถูกสุ่มมาจากประชากร k กลุ่ม
2. ประชากรทั้ง k กลุ่มเป็นอิสระต่อกัน
3. ลักษณะการแจกแจงของประชากรเป็นแบบปกติ

สถิติทดสอบ

$$L = \frac{\sum n_i (\bar{Z}_{i.} - \bar{Z}_{..})^2 / (k - 1)}{\sum \sum (Z_{i,j} - \bar{Z}_{i.})^2 / \sum (n_i - 1)}$$

โดยที่ $Z_{i,j} = \left| X_{i,j} - \bar{X}_{i.} \right|$ เมื่อ $\bar{X}_{i.}$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ i

$$\bar{Z}_{i.} = \sum Z_{i,j} / n_i$$

$$\bar{Z}_{..} = \sum \sum Z_{i,j} / \sum n_i$$

L มีการแจกแจงแบบเอฟ (F - Distribution) มีชั้นความเป็นอิสระเท่ากับ $k - 1$ และ $\sum(n_i - 1)$

Levene (1960) ได้สร้างสถิติทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนโดยอาศัยวิธีการคำนวณจากอัตราส่วนของความแปรปรวนระหว่างกลุ่มและความแปรปรวนภายในกลุ่มของ Z เช่นเดียวกับการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance)

ถ้า $X_{11}, X_{12}, \dots, X_{1n}$ เป็นตัวอย่างสุ่มของค่าสังเกตสำหรับตัวแปรกลุ่ม X_i
 โดย $X_{i,j} \sim N(\mu_i, \sigma_i^2)$ $i = 1, 2, \dots, k$
 $j = 1, 2, \dots, n_i$

ในการทดสอบความเท่ากันของความแปรปรวนของประชากรจำนวน k กลุ่ม

$$\text{กำหนด } Z_{i,j} = \left| X_{i,j} - \bar{X}_{i.} \right|$$

ให้ U คือ ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนกำลังสองที่เกิดขึ้นระหว่าง k กลุ่ม
 (mean square error between k samples)

V คือ ค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนกำลังสองที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม
 (mean square error within samples)

เมื่อสมมติฐานคือ

$$H_0 : \sigma_i = b$$

$$H_1 : \sigma_i = a_i \cdot b \quad a_i \text{ คือ ค่าคงที่}$$

$$U(z, H_1) = \frac{1}{k-1} \sum \left[a_i \bar{z}_{i.} - \left(\frac{1}{k} \sum a_i \bar{z}_{i.} \right) \right]^2$$

$$V(z, H_1) = \frac{1}{k-1} \sum \sum \left[\frac{a_{i.}^2 (z_{i,j} - \bar{z}_{i.})^2}{n_i - 1} \right]$$

โดยที่ F = ค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่ม
 ค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม

$$F = \frac{U}{V}$$

ดังนั้นสถิติทดสอบเลอวาน คือ

$$L = \frac{\sum n_i (\bar{z}_{i.} - \bar{z}_{..})^2 / (k-1)}{\sum \sum (z_{i,j} - \bar{z}_{i.})^2 / \sum (n_i - 1)}$$

1.3 สถิติทดสอบสแควร์แรงค์ (Squared Ranks Test)

ข้อทดสอบเบื้องต้น

1. ข้อมูลประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง k กลุ่มที่สุ่มมาจากประชากร k กลุ่ม
2. กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นอิสระต่อกัน
3. ระดับการวัดของข้อมูลอย่างน้อยอยู่ในมาตราอันตรภาค (Interval Scales)

สถิติทดสอบ

$$SR = \frac{1}{D^2} \left[\sum \frac{S_j^2}{n_j} - N (\bar{S})^2 \right]$$

โดยที่

n_j = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ j

N = ผลรวมของขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด k กลุ่ม

$$= \sum_{j=1} n_j$$

S_j = ผลรวมของค่าอันดับกำลังสองของค่าสังเกตด้วยค่าเฉลี่ยในกลุ่มตัวอย่างที่ j

$$= \sum_{i=1} R_i^2$$

R_i = ค่าของอันดับของข้อมูลที่ i

$$D^2 = \frac{1}{N-1} \left[\sum R_i^2 - N (\bar{S})^2 \right]$$

$\bar{S}$ = ค่าเฉลี่ยของผลงานของค่าอันดับกำลังสองทั้งหมด

$$= \frac{1}{N} \sum S_j$$

สถิติทดสอบสแควร์แรงค์ เป็นสถิติสำหรับทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนของประชากรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป ซึ่ง Taha (1964) เป็นผู้เสนอการทดสอบนี้โดยแนะนำให้ใช้ผลบวกกำลังสองของอันดับ ซึ่งเกิดจากการเรียงอันดับค่าสังเกตของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแทนที่จะใช้ผลรวมของอันดับเหมือนสถิติทดสอบอื่น ๆ Duran (1971) ได้ปรับปรุงโดยกำหนดค่าของ r_i เป็นอันดับของค่า $|X_i|$ แทนที่จะเป็นอันดับของ X_i ต่อมาสถิติทดสอบสแควร์แรงค์ได้มีการเปลี่ยนแปลงโดย Filgner และ Killeen (1976) กับ Conover และ Iman (1978)

Conover และ Iman ได้เสนอการทดสอบสแควร์แรงค์ โดยอาศัยแนวคิดจากการทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร ซึ่งมีสมมติฐานที่ทดสอบคือ $H_0: E(x) = E(y)$ และสถิติทดสอบที่ใช้เป็นฟังก์ชันเส้นตรงของอันดับ ซึ่งเกิดจากการเรียงอันดับรวมกันของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม พิจารณาความแปรปรวนของประชากรซึ่งเป็นค่าคาดหวังของ $(X-\mu)$ โดย μ เป็นค่าเฉลี่ยของประชากร ดังนั้น การทดสอบสมมติฐาน $H_0: E(X-\mu_x)^2 = E(Y-\mu_y)^2$ ก็จะอาศัยหลักการเกี่ยวกับการทดสอบสมมติฐาน $H_0: E(x) = E(y)$ แต่จะพิจารณาจากอันดับของ $(X_1-\mu_x)^2$ และ $(Y_1-\mu_y)^2$ และสถิติที่ใช้ทดสอบก็ควรอยู่ในรูปของผลรวมของอันดับ เช่นเดียวกับการทดสอบค่าเฉลี่ยแต่จากการศึกษาของ Duran และ Mielke (1968) พบว่าการศึกษาเกี่ยวกับความแปรปรวนของประชากร สถิติทดสอบที่ใช้ผลรวมกำลังสองของอันดับจะได้ประสิทธิภาพสูงกว่าสถิติทดสอบที่ใช้ผลรวมของอันดับ

สำหรับการทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนของประชากรที่มากกว่า 2 กลุ่ม ก็ใช้หลักเดียวกันการทดสอบจาก 2 กลุ่ม โดยใช้อันดับของค่าผลต่างของค่าสังเกตกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Conover 1980) ซึ่งได้สถิติทดสอบดังนี้

$$T = \frac{1}{D^2} \left[\sum \frac{S_i^2}{n_i} - N(\bar{S})^2 \right]$$

เมื่อ n_i = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ i

$$N = n_1 + n_2 + n_3 + \dots + n_k$$

S_i = ผลรวมของกำลังสองของอันดับกลุ่มที่ i

$$S = \frac{1}{N} \sum S_i$$

$$D^2 = \frac{1}{N-1} \left[\sum R_i^2 - N(\bar{S})^2 \right]$$

การแจกแจงที่เกี่ยวข้องกับสถิติทดสอบในงานวิจัยนี้

เนื่องจากสถิติทดสอบเลอวิน มีการแจกแจงแบบเอฟ ส่วนสถิติทดสอบมาร์ตเลต และสถิติทดสอบสแควร์แรงค์ มีการแจกแจงไคสแควร์ ในส่วนนี้จึงเสนอการแจกแจงแบบเอฟและการแจกแจงไคสแควร์ตามลำดับดังนี้

2.1 การแจกแจงเอฟ (F-distribution)

Sir Ronald A. Fisher เป็นบุคคลแรกที่เสนอการแจกแจงเอฟในปี ค.ศ. 1934 เดิมใช้ชื่อว่าการแจกแจงซี โดยมีสูตร $Z = (1/2) \ln (S^2_1/S^2_2)$ ซึ่งค่าลอการิทึม (logarithm) ทำให้ยุ่งยากในการคำนวณ Snedecor จึงปรับปรุงใหม่โดยใช้สูตร $F = S^2_1/S^2_2$ ค่า S^2_1 และ S^2_2 คือความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ 2 ซึ่ง Snedecor ได้ตั้งชื่อการแจกแจงใหม่นี้ว่า การแจกแจงเอฟ (F-distribution) เพื่อเป็นเกียรติของแก่ Ronald A. Fisher

2.1.1 ฟังก์ชันการแจกแจงของเอฟ

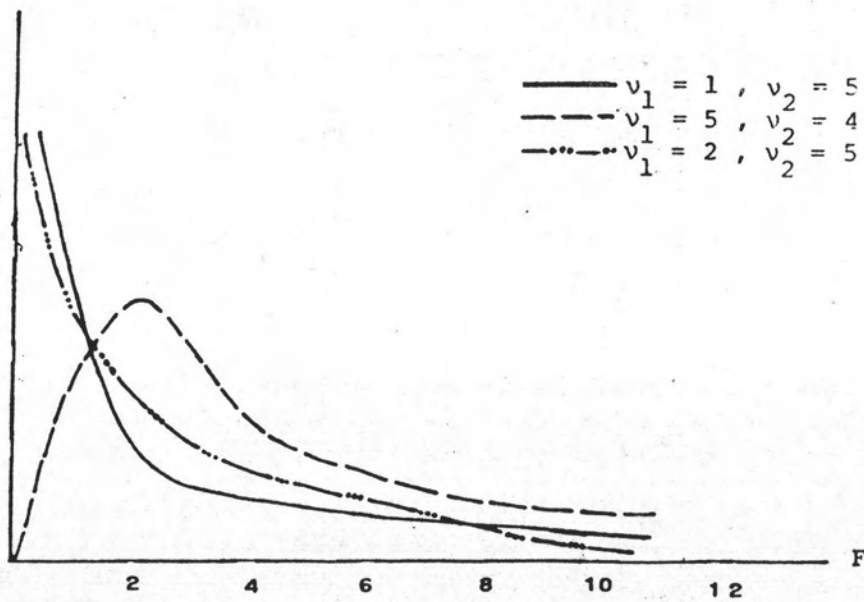
ตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบเอฟได้จากอัตราส่วนของตัวแปรสุ่มแบบไคสแควร์ (Chi square) 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน ซึ่งแต่ละตัวหารด้วยจำนวนอิสระ (degree of freedom) ของตัวมันเอง ดังนั้นฟังก์ชันความน่าจะเป็นของการแจกแจงเอฟ แสดงได้ดังนี้

$$g(f) = \frac{\Gamma\left(\frac{v_1 + v_2}{2}\right) \left(\frac{v_1}{v_2}\right)^{\frac{v_1}{2}}}{\Gamma\left(\frac{v_1}{2}\right) \Gamma\left(\frac{v_2}{2}\right)} \cdot f^{\frac{v_1}{2} - 1} \cdot \left(1 + \frac{v_1}{v_2} f\right)^{-\left(\frac{v_1 + v_2}{2}\right)} ; f > 0$$

เมื่อ Γ คือ ฟังก์ชันแกมมา

v_1 และ v_2 เป็นอิสระแบบไคสแควร์ที่เป็นเศษและเป็นส่วนตามลำดับ

ภาพที่ 1 เปรียบเทียบการแจกแจงเอฟที่ขึ้นความเป็นอิสระเท่ากับ $(v_1 = 2, v_2 = 5)$,
 $(v_1 = 1, v_2 = 5)$ และ $(v_1 = 5, v_2 = 4)$

2.1.2 คุณสมบัติของการแจกแจงเอฟ

1. รูปการแจกแจงขึ้นอยู่กับ v_1 และ v_2 และพิสัยของค่า F อยู่ระหว่าง $0 < F < \infty$
2. การแจกแจงมีลักษณะเบ้ขวาหรือเบ้ทางบวก (positively Skewed) และมีจุดที่สูงสุดของโค้งเพียงจุดเดียว (unimodal)
3. การแจกแจง F มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ $\frac{v_2}{v_2 - 2}$ เมื่อ $v_2 > 2$ และความแปรปรวนเท่ากับ $\frac{2v_2^2(v_1 + v_2 - 2)}{v_1(v_2 - 2)^2(v_2 - 4)}$ เมื่อ $v_2 > 4$.
4. รูปของการแจกแจง $F(v_1, v_2)$ ไม่เหมือนกับการแจกแจงของ $F(v_2, v_1)$ เพราะกำลังของ F ในเศษเปลี่ยนไป และ $1 - P^{F_{v_1, v_2}} = \frac{1}{P^{F_{v_2, v_1}}}$

เมื่อ p คือระดับของความนัยสำคัญ

2.1 การแจกแจงไคสแควร์ (Chi-Square Distribution)

Robert Friderich Helmert นักฟิสิกส์ชาวเยอรมันเป็นผู้พบคนแรกในปี ค.ศ. 1876 ต่อมา Karl Pearson นักสถิติชาวอังกฤษเป็นผู้พัฒนาขึ้นในปี ค.ศ. 1900 ที่มาของการแจกแจงไคสแควร์เกี่ยวข้องกับ การแจกแจงแบบปกติมาตรฐาน กล่าวคือ ถ้าสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีลักษณะการแจกแจงแบบปกติ มีมัธยฐานและขีดจำกัดเท่ากับ 0 และความแปรปรวนเท่ากับ 1 โดยสุ่มมาครั้งละ 1 แต่จะครั้งชกกำลังสอง จะได้ว่า การแจกแจงของกลุ่มตัวอย่าง เป็นการแจกแจงแบบไคสแควร์ที่มีชั้นความเป็นอิสระ (degrees of freedom) เท่ากับ 1 นั่นคือ ถ้าให้ $z_1, z_2, z_3, \dots, z_n$ เป็นตัวแปรสุ่มที่มีการแจกแจงแบบปกติมาตรฐาน มีค่ามัธยฐานและขีดจำกัดเท่ากับ 0 ความแปรปรวนเท่ากับ 1 แล้วจะได้การแจกแจงแบบไคสแควร์ที่มีชั้นความเป็นอิสระเท่ากับ 1 คือ

$$\chi^2_1 = z_1^2$$

จากวิธีการเช่นเดียวกับข้างต้นถ้าสุ่มตัวอย่างมา 2 ครั้ง และตัวอย่างที่สุ่มมาแต่ละครั้งเป็นอิสระต่อกันจะได้การแจกแจงแบบไคสแควร์ที่มีชั้นความเป็นอิสระเท่ากับ 2 คือ

$$\chi^2_2 = z_1^2 + z_2^2$$

$$\chi^2_2 = z^2_1 + z^2_2$$

โดยวิธีการทำนองเดียวกัน ถ้าสุ่มตัวอย่างมา n ครั้ง ซึ่งเป็นอิสระต่อกัน จะได้ผลรวมของ z^2 มีการแจกแจงแบบไคสแควร์ที่มีชั้นความเป็นอิสระเท่ากับ n คือ

$$\chi^2_n = z^2_1 + \dots + z^2_n$$

อาจกำหนดรูปทั่วไปของการแจกแจงแบบไคสแควร์ เมื่อกลุ่มตัวอย่างถูกสุ่มมาจากประชากรที่แจกแจงแบบปกติที่มีชัฒิมเลขคณิตเท่ากับ μ และความแปรปรวนเท่ากับ σ^2 โดยกำหนดให้ $x_1, x_2, \dots, x_n$ เป็นตัวแปรสุ่มที่เป็นอิสระต่อกันดังนี้

$$\chi^2_n = \left[\frac{x_1 - \mu}{\sigma} \right]^2 + \left[\frac{x_2 - \mu}{\sigma} \right]^2 + \dots + \left[\frac{x_n - \mu}{\sigma} \right]^2$$

$$\chi^2_n = \sum \left[\frac{x_i - \mu}{\sigma} \right]^2$$

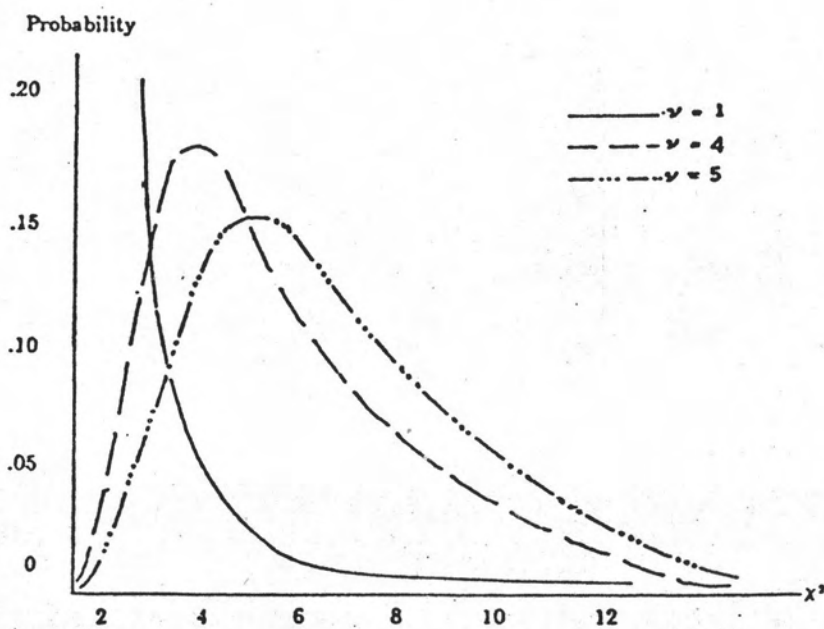
2.1.1 ฟังก์ชันการแจกแจงของไคสแควร์

การแจกแจงแบบไคสแควร์ เป็นรูปแบบหนึ่งของการแจกแจงแบบแกมมา (Gamma Distribution) ฟังก์ชันการแจกแจงของไคสแควร์สามารถกำหนดในรูปของฟังก์ชันแกมมาดังนี้

$$f(x) = \frac{1}{2^{v/2} \cdot \Gamma(\frac{v}{2})} \cdot e^{-\frac{x}{2}} \cdot \frac{v}{2} x^{\frac{v}{2} - 1}, \quad x > 0$$

เมื่อ Γ คือ ฟังก์ชันแกมมา

จากฟังก์ชันข้างต้นเราเรียกว่าตัวแปรสุ่ม x มีการแจกแจงแบบไคสแควร์ที่มีชั้นความเป็นอิสระ (degrees of freedom) เท่ากับ n แทนด้วยสัญลักษณ์ χ^2_n ถ้าพิจารณาค่าของฟังก์ชันจะพบว่า ค่าของฟังก์ชันขึ้นอยู่กับค่า n หรือขนาดชั้นความเป็นอิสระดังนั้นการแจกแจงไคสแควร์จะแตกต่างกันเมื่อขนาดชั้นความเป็นอิสระแตกต่างกัน

ภาพที่ 2

เปรียบเทียบการแจกแจงไคสแควร์ที่ขึ้นความเป็นอิสระเท่ากับ 1, 4 และ 5

2.1.2 คุณสมบัติของไคสแควร์

1. การแจกแจงของไคสแควร์ความทฤษฎีเป็นการแจกแจงที่ต่อเนื่อง
2. ความโค้งจะเริ่มจาก 0 ถึง α
3. ค่าออร์ดิเนตสูงสุด จะอยู่ที่ $X^2 = v - 1$ โดยที่ v คือชั้นความเป็นอิสระ
4. ลักษณะของส่วนโค้งจะเบ้ไปทางขวามือ
5. มีลักษณะเป็นส่วนโค้งของ Pearson ชนิดที่ 3 (Pearson Type III curve)
6. สำหรับการแจกแจงของไคสแควร์เมื่อชั้นความเป็นอิสระเท่ากับ v จะมีลักษณะดังนี้
  - 6.1 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ v และความแปรปรวนเท่ากับ $2v$
  - 6.2 ฐานนิยม (mode) เท่ากับ $v - 2$ เมื่อ $v > 2$
  - 6.3 ค่าความเบ้ (Skewness) เท่ากับ $\sqrt{8/v}$
  - 6.4 เมื่อ v มีค่ามากขึ้นการแจกแจงไคสแควร์จะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ v และความแปรปรวนเท่ากับ $2v$

2.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการแจกแจงไคสแควร์กับการแจกแจงเอฟ

การแจกแจงเอฟเกี่ยวข้องกับไคสแควร์ เนื่องจาก การแจกแจงเอฟเกี่ยวข้องกับไคสแควร์ เนื่องจากการแจกแจงเอฟได้จากสัดส่วนของไคสแควร์ 2 ค่าที่เป็นอิสระต่อกัน โดยที่แต่ละค่าของไคสแควร์นั้นจะถูกหารด้วยขนาดของชั้นความเป็นอิสระ นั่นคือ ถ้าให้ U_1 และ U_2 เป็นตัวแปรสุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และมีการแจกแจงแบบไคสแควร์ด้วยขนาดชั้นความเป็นอิสระเท่ากับ n_1 และ n_2 ตามลำดับ ดังนั้นเราจะได้ว่า F_{n_1, n_2} มีการแจกแจงแบบเอฟที่ชั้นความเป็นอิสระเท่ากับ n_1 และ n_2 โดยที่ F_{n_1, n_2} กำหนดดังนี้

$$F_{n_1, n_2} = \frac{U_1/n_1}{U_2/n_2}$$

เมื่อให้ n_2 เพิ่มมากขึ้นไม่จำกัดจะได้ $\lim_{n \rightarrow \infty} U_2/n_2 = 1$ ซึ่งแสดงได้โดยพิจารณาจากค่า $E(U_2/n_2)$ และ $\text{Var}(U_2/n_2)$

พิจารณา

$$\begin{aligned} E(U_2/n_2) &= \frac{1}{n_2} \cdot E(U_2) \\ &= \frac{1}{n_2} \cdot n_2 \end{aligned}$$

$$E(U_2/n_2) = 1$$

$$\begin{aligned} \text{Var}(U_2/n_2) &= \frac{1}{n_2^2} \cdot \text{Var}(U_2) \\ &= \frac{1}{n_2^2} \cdot 2n \\ &= \frac{2}{n_2} \end{aligned}$$

ดังนั้นเมื่อ n_2 มากขึ้นแล้ว $\text{Var}(U_2/n_2)$ จะเข้าใกล้ 0 และ U_2/n_2 จะเข้าใกล้ 1 นั่นคือ

$$F_{n_1, n_2} = \frac{U_1/n_1}{U_2/n_2}$$

$$F_{n_1} = \frac{U_1/n_1}{1}$$

$$= U_1/n_1$$

$$= \frac{X_{n_1}^2}{n_1}$$

นั่นคือเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่แล้ว $X_{n_1}^2 = n_1 F_{n_1, \alpha}$ เช่น $X_{15}^2(.95) = 25.0$ ในขณะที่ $15 F_{15, \alpha}(.95) = 15(1.67) = 25.0$

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Duran และ Mielke (1968) ได้ศึกษาค่าแอสซิมโทติกรีเลทีฟเอฟฟิเชียนซี (Asymptotic Relative Efficiency) หรือค่า A.R.E ระหว่างสถิติทดสอบสแควร์แรงค์ Wilcoxon - test และ Logical most powerfull rank-test (L.M.P.R.T) สำหรับการแจกแจงที่แตกต่างกันคือ Gamma Distribution, Truncated t Distribution, Truncated Logistic Distribution และ Lognormal Distribution ซึ่งผลปรากฏว่าเมื่อประชากรมีการแจกแจงแบบ Gamma ค่า A.R.E ของสถิติทดสอบสแควร์แรงค์เมื่อเทียบกับสถิติทดสอบ L.M.P.R.T สูงที่สุดมีค่าเท่ากับ 0.9372 เมื่อค่าพารามิเตอร์เป็น 5 และ 6 และสถิติทดสอบสแควร์แรงค์มีค่า A.R.E เท่ากับ 1.00 เมื่อเทียบกับสถิติทดสอบ L.M.P.R.T ซึ่งประชากรมีการแจกแจงแบบ truncated t ขึ้นความเป็นอิสระเท่ากับ 2 สำหรับค่า A.R.E ของสถิติทดสอบวิลคอกซอนเมื่อเทียบกับสถิติทดสอบสแควร์แรงค์ ปรากฏว่าโดยส่วนมากแล้วค่า A.R.E มีค่าน้อยกว่า 1.00

Gartside (1972) ได้ศึกษาอำนาจการทดสอบของสถิติทดสอบที่ใช้ทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนของประชากรที่มากกว่า 2 กลุ่ม จากสถิติทดสอบ 8 แบบ คือ สถิติทดสอบบาร์ตเลต, บาร์ตเลตแบบปรับปรุง, Cochran, Hartley, Cadwell, Log ANOVA1, Log ANOVA2 และ Log ANOVA แบบปรับปรุงของ Bargman โดยศึกษาจากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 3, 4, 5 และ 10 กลุ่ม จากประชากรที่มีลักษณะการแจกแจงแบบปกติซึ่งได้ผลสรุปดังนี้

1. สถิติทดสอบบาร์ตเลต มีอำนาจการทดสอบสูงสุดเมื่อ

1.1 ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาด 16 เท่ากันทุกกลุ่มและความแปรปรวนของประชากรกำหนดให้ดังนี้ $\sigma_1^2 = 1, \sigma_2^2 = c, \sigma_3^2 = c^2, \dots, \sigma_k^2 = c^{k-1}$ เมื่อ c เป็นค่าคงที่ที่กำหนด

1.2 ใช้กลุ่มตัวอย่างไม่เท่ากัน (4, 8, 16) สำหรับ 3 กลุ่ม (4, 4, 8, 16) สำหรับ 4 กลุ่ม และ (4, 4, 4, 8, 16) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่ม ความแปรปรวนของประชากรกำหนดดังนี้ $\sigma_1^2 = \sigma_2^2 = \sigma_3^2 = \dots = \sigma_{k-1}^2 = 1, \sigma_k^2 = c$

2. สถิติทดสอบ Cochran มีอำนาจการทดสอบสูงสุดเมื่อขนาดของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มเท่ากับ 16 และความแปรปรวนของประชากรคือ $\sigma_1^2 = \sigma_2^2 = \dots = \sigma_{k-1}^2 = 1, \sigma_k^2 = c$

โดยทั่วไปแล้วจากการวิจัยนี้สรุปได้ว่า สถิติทดสอบบาร์ตเลต บาร์ตเลตปรับปรุง Cochran Hartley และ Cadwell มีอำนาจการทดสอบสูงใกล้เคียงกัน แต่สถิติทดสอบประเภท Log ANOVA ทั้ง 3 แบบ มีอำนาจการทดสอบต่ำ ซึ่ง Gartside ได้เสนอแนะว่า

เมื่อต้องการทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนของประชากรที่มีลักษณะการแจกแจงแบบปกติ ควรเลือกใช้สถิติทดสอบบาร์ตเลต แต่ถ้าแน่ใจว่ามีเพียงประชากรกลุ่มเดียวเท่านั้นที่มีความแปรปรวนของประชากรสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ ควรเลือกใช้สถิติทดสอบ Cochran แต่ถ้าต้องการได้ผลลัพธ์โดยรวดเร็วแล้วควรเลือกใช้สถิติทดสอบ Hartley หรือ Cadwell

Layard (1973) ได้ศึกษาความแกร่งของสถิติทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวน โดยศึกษาจากสถิติทดสอบ 4 แบบคือ สถิติทดสอบบาร์ตเลต สถิติทดสอบ X^2 ของเลฮาร์ด สถิติทดสอบ Box และสถิติทดสอบแจคไknife (Jackknife test) จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มที่มีขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากันคือขนาด 10 และ 25 อัตราส่วนความแปรปรวนของประชากร 4 แบบคือ 1:1:1:1, 1:1:2:2, 1:2:3:4 และ 1:1:4:4 รูปแบบการแจกแจงของประชากร 3 รูปแบบคือ แบบยูนิฟอร์ม แบบปกติ และแบบคิบบิลเอ็กโปเนนเชียลเซี่ยล สรุปผลได้ว่า สถิติทดสอบ X^2 สถิติทดสอบ Box และสถิติทดสอบ Jackknife เป็นสถิติทดสอบที่มีความแกร่ง แต่สถิติทดสอบบาร์ตเลตจะไม่มีความแกร่งเมื่อการแจกแจงของประชากรไม่เป็นแบบปกติ ถ้าประชากรมีลักษณะการแจกแจงแบบปกติแล้ว สถิติทดสอบบาร์ตเลตจะมีอำนาจการทดสอบสูงกว่าสถิติทดสอบแบบอื่นๆ นอกจากนี้ Layard ยังได้เสนอแนะไว้ว่าควรเลือกใช้สถิติทดสอบ X^2 หรือสถิติทดสอบ Jackknife เมื่อต้องการที่จะเลือกใช้สถิติที่มีความแกร่งและมีอำนาจการทดสอบอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพราะว่าสถิติทดสอบ Box จะมีความแกร่งและเชื่อถือได้เมื่อมีการฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น แต่ก็มีอำนาจการทดสอบต่ำกว่าสถิติทดสอบ X^2 และ สถิติทดสอบ Jackknife

สำหรับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับอำนาจการทดสอบของสถิติที่ใช้ทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนนั้น Games, Winkler และ Probert (1972) ศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจาก 3 ประชากรและสถิติที่ใช้ทดสอบคือ สถิติทดสอบบาร์ตเลต สถิติทดสอบของฮาร์ดเลย์ สถิติทดสอบ Cochran สถิติทดสอบเลอวิน 2 แบบคือ L- X^2 และ L-A เมื่อใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มเป็น 6 แต่ถ้าขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 18 ใช้สถิติทดสอบของบาร์ตเลตและเคนดอลล์ (Bartlett and Kendall's test) สถิติทดสอบ Q (Q-test) สถิติทดสอบบาร์ตเลต สถิติทดสอบ LEV2 และสถิติทดสอบ LEV3 โดยเปรียบเทียบเมื่อประชากรมีลักษณะการแจกแจง 6 แบบคือแบบปกติ แบบมีความเบ้เล็กน้อย (slight skew) แบบมีความเบ้ปานกลาง (moderate skew) แบบมีความเบ้มาก (extreme skew) แบบสมมาตรที่มีความโค้งแบบเลปโตเคอร์ติค และแบบยูนิฟอร์ม ผลการวิจัยสรุปได้คือ

1. ในกรณีที่ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีขนาด 6 ถ้าประชากรมีการแจกแจงแบบปกติและความแปรปรวนของประชากรไม่เท่ากันทั้งหมด สถิติทดสอบบาร์ตเลต และสถิติทดสอบ Fmax มีอำนาจการทดสอบสูงที่สุด และถ้าประชากรมีความเบ้เพียงเล็กน้อยก็จะมีผลกระทบต่ออำนาจการทดสอบของสถิติทดสอบทั้ง 2

2. ในกรณีที่ศึกษากลุ่มตัวอย่างขนาด 18 สถิติทดสอบบาร์ตเลตและเคนดอลล์ สถิติทดสอบ Q และสถิติทดสอบ H มีอำนาจการทดสอบสูงและไม่แตกต่างกัน แต่ถ้าประชากรมีการแจกแจงแบบเบ้ สถิติทดสอบ LEV3 ซึ่งใช้วิธีการเปรียบเทียบความแปรปรวนโดยการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มย่อย (subsample) จะสามารถควบคุมความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 ได้ดีแต่มีอำนาจการทดสอบต่ำกว่าสถิติทดสอบแบบอื่น

นอกจากนี้ Games และคณะ ยังได้เสนอแนะไว้ว่าถ้าประชากรมีลักษณะการแจกแจงที่มีความโด่ง (r_2) มีค่าน้อยกว่า 0.5 ถ้า $r_2 = E\{(x_i - \mu_x)^4 / \sigma^4\} - 3$ ควรทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนของประชากรโดยใช้สถิติทดสอบบาร์ตเลต หรือสถิติทดสอบ Fmax แต่ถ้าผู้วิจัยไม่ทราบแน่ชัดเกี่ยวกับรูปแบบการแจกแจงของประชากรเป็นที่แน่นอนแล้ว ควรใช้สถิติทดสอบ LEV3 เพราะถึงแม้ว่าจะเป็นสถิติที่มีอำนาจการทดสอบต่ำกว่าสถิติทดสอบอื่นๆแต่สามารถควบคุมความคลาดเคลื่อนประเภทที่ 1 ได้ดี ซึ่งอาจแก้ไขได้โดยการเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่าง แต่ถ้าไม่สามารถเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ก็ควรเลือกใช้สถิติทดสอบบาร์ตเลตและเคนดอลล์ เพราะถึงแม้ว่าสถิติทดสอบนี้จะมีอำนาจการทดสอบต่ำกว่าสถิติทดสอบบาร์ตเลต แต่ก็มีประสิทธิภาพเมื่อมีการฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นของการทดสอบมากกว่าเมื่อประชากรมีการแจกแจงแบบไม่ปกติ

Brown และ Fosythe (1974) ได้ศึกษาถึงความแกร่งและอำนาจการทดสอบของสถิติทดสอบที่ใช้ในการทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนของประชากร 2 กลุ่ม โดยศึกษาจาก สถิติทดสอบ Jackknife สถิติทดสอบ X^2 สถิติทดสอบ เอฟ (F - test) และสถิติทดสอบเลวิน ที่มีการเปลี่ยนข้อมูล ด้วยค่าสัมบูรณ์ของผลต่างของข้อมูลกับค่ากลางของกลุ่มตัวอย่างนั้นๆ $Z = |X - m|$ เมื่อใช้ค่ากลาง (m) 3 แบบ คือ LEV1 (เมื่อ m เป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิต Mean) LEV2 (เมื่อ m เป็นค่ามัธยฐาน Median) และ LEV3 (เมื่อ m เป็นค่าเฉลี่ย Trimmed mean) จากกลุ่มตัวอย่างดังนี้ (40,40), (20,40), (10,10) และ (10,20) อัตราส่วนความแปรปรวนของประชากรคือ (1:1), (1:2), (1:4), (2:1) และ (4:1) กลุ่มตัวอย่างถูกสุ่มมาจากประชากรที่มีลักษณะการแจกแจงแบบปกติ การแจกแจงแบบที่มีขั้นความเป็นอิสระเท่ากับ 4 การแจกแจงแบบไคสแควร์ที่มีขั้นความเป็นอิสระเท่ากับ 4 ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า สถิติทดสอบเลวินทั้ง 3 แบบมีความแกร่งมากกว่าสถิติอื่นๆ และ

อำนาจการทดสอบของสถิติทดสอบเลอว์นทั้ง 3 แบบมีค่าใกล้เคียงกัน โดยสถิติทดสอบ LEV1 จะมีความแกร่งมาก เมื่อประชากรมีการแจกแจงแบบปกติ สถิติทดสอบ LEV2 มีความแกร่งมากเมื่อประชากรมีการแจกแจงแบบโคสแควร์ สถิติทดสอบ LEV2 และ LEV3 มีความแกร่งไม่แตกต่างกันเมื่อประชากรมีการแจกแจงแบบที และBrown ยังได้เสนอแนะว่าถ้าประชากรมีการแจกแจงแบบไม่ปกติ ควรจะใช้สถิติทดสอบเลอว์นที่ใช้ค่ามัชฌิมฐานเป็นค่ากลางของข้อมูล เพราะจะมีความแกร่งมากกว่าสถิติทดสอบเลอว์นที่ใช้ค่าเฉลี่ย